

Quan s'han d'escollir les prioritats

No quedàvem que els garrepes som els catalans, que només ens movem pels diners? Doncs, ara, per sorpresa i després de mesos de silenci, el president Jordi Pujol va i diu que, en el moment en què es debatia el concert econòmic del País Basc, per a Catalunya això no podia ser, i a canvi se'ns "concedia" la llengua.

L'Estat sempre ha cregut que tindrà infinitat de mètodes, legals i beneïts pel poder, per deixar en paper mullat tot acord o llei per "oficialitzar-la" i protegir-la. A més, els poders fàctics, els que manen de veritat, en aquest aspecte, mai no acceptaran que a la "pell de brau" es promocioni i s'ensenyi amb normalitat una llengua que no sigui la castellana.

Això faria miques l'etiqueta històrica i, a més, confirmaria com en aquells temps ja es combregava amb rodes de molí, o s'acceptaven contrapartides "a cost zero", amb el benentès que per parlar una llengua no cal que ningú doni permís. Senzillament perquè, com en el nostre cas, la llengua es transmet de pares a fills a partir de quan està documentada. I d'això, sembla que va més enllà de les Homilies d'Organyà, moment en què consta el primer escrit en català.

De fet, potser sempre hem estat en la filosofia del diàleg de rucs. Potser, perquè sempre hem d'estar a l'aguait per reivindicar i defensar qualsevol aspecte identitari, sempre hem hagut de prioritzar, d'entre tots els fronts, el de la llengua i les institucions.

Una cosa semblant al que darrerament veiem amb el suport d'ERC als pressupostos generals de l'Estat. A canvi de poques coses prou consistents per considerar-ho, o de promeses que, per molt signades que estiguin, ja podem preveure que ni amb aquest govern es compliran. I si un dia en ve un altre, encara menys.

Si volem, podem comparar-ho a l'altre sentiment prou diferenciat que existeix a l'Estat, el dels bascos, i veurem que amb ells és a l'inrevés. Potser perquè per l'Estat assumir un "concert econòmic" per una autonomia que representa sobre el 6% és molt més barat, rendible i defensable, que per una que representa entre un 19% i un 20%.

Prescindir, encara que fos d'una part dels pressupostos estatals obligaria a repensar el sistema autonòmic en general, cosa que no interessa a cap partit polític "nacional-espanyol". Tampoc al PNB, que en té prou amb esgarrapar el que pot quan hi ha algun moviment de tercers i defensar la seva exclusiva "peculiaritat" sense fer massa soroll.

Però, entre unes coses i altres, qui ha sortit beneficiat de les nostres prioritats és Madrid, que ha anat dirigint recursos cap al km.0. Aquest efecte també es pot observar en altres zones on no hi ha tantes possibilitats per compensar-ho i, amb el temps, ha produït l'ara anomenada "Espanya vaciada" que, per reivindicar-se, no té cap escrúpol en utilitzar Catalunya, els catalans i el català pels seus arguments.

Certament, Madrid no n'ha tingut mai prou amb els graciosos beneficis de la capitalitat, ni d'una comunitat autònoma creada i feta a mida. Allí, hi ha el convenciment interioritzat que Madrid és Espanya, que és la seva imatge, i que tot el que no comença allí no comença. Això no obstant, és que a fora està assumit aquest paper de protagonista imprescindible però secundari, que s'usa a conveniència perquè el primer actor llueixi.